

על
הפרשה
ועניני
דיומא

זהר הקדוש מתוק מדבש

זהר חדש הל"א - בראשית		
יום	וילנא	מתוק מדבש
ראשון	ה ע"ב	קכב-קל"ב
שני	ט ע"א	קל"ב-קכ"ב
שלישי	ט ע"ב	קכ"ב-קנ"א
רביעי	י ע"א	קנ"א-קנט
חמישי	י ע"ב	קנט-קסה
שישי	יא ע"א	קסה-קע"ג
שבת	יא ע"ב	קע"ג-קפ"ג

לישמיעת שיעורי עמוד היומי
- ברשה"ק ובאדיש -
03.617.11.40

עלון מס' 312 | פרשת חיי שרה תשפ"ה

י"ל בעזרה שית"ע"י
בית הוהר "מתוק מדבש" תר. 5315 ירושלים

שְׂרָה אִמְנוּ נִתְדַבְּקָה בְּחַיִּים אֲמִתִּיִּים עֲלִיּוֹנִים

תָּא חֲזִי אַתְתַּ חַוָּה לְעֵלְמָא, אַתְדַבְּקַת בְּהַאי חוּיָא וְאַטִּיל בְּהַ זִוְהַמָּא, וְגַרְמָא מוּתָא לְעֵלְמָא וְלִבְעֵלָה, אַתְתַּ שְׂרָה וְנַחַתַּת וְסֻלְקַת וְלֹא אַתְדַבְּקַת בִּיהַ, כְּמָה דְאַתְ דְאַמַר (בראשית יג א) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, אַתָּא נַח לְעֵלְמָא מַה כְּתִיב (שם ט כא) וַיִּשֶׁתּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל וְגו', וּבְגִין דְאַבְרָהָם וְשְׂרָה לֹא אַתְדַבְּקוּ בִּיהַ, בְּגִין כְּדִ שְׂרָה זְכָתָה לְחַיִּין עֲלֵאִין, לָהּ וְלִבְעֵלָה וְלִבְנֵהָא בְּתַרְהָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב (ישעיה נא א) הִבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם, וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נוֹקְרֹתֵם, וְעַל דָּא וַיְהִי חַיִּי שְׂרָה, דְזְכָתָה בְּהוּ בְּכֻלְהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ גַּשְׁי וַיְהִי חַיִּי חַוָּה, וְכֵן בְּכֻלָּא, הִיא אַתְדַבְּקַת בְּחַיִּין, וְעַל דָּא דִּילָהּ הוּוּ חַיִּין.

מֵתוֹק מִדְּבַשׁ

שְׂרָה אִמְנוּ נִתְדַבְּקָה בְּחַיִּים אֲמִתִּיִּים עֲלִיּוֹנִים

וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל וְגו' פְּרוּשׁ שְׂיָרֵד לְהִיכָלוֹת הַטְּמְאִים וְנִשְׁתַּכַּר שָׁם מֵיַיִנוּ שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא, וּבְגִין דְאַבְרָהָם וְשְׂרָה לֹא אַתְדַבְּקוּ בִּיהַ וְלִפִּי שְׂרָה לֹא נִתְדַבְּקוּ בְּהַסְטֵרָא אַחְרָא, בְּגִין כְּדִ שְׂרָה זְכָתָה לְחַיִּין עֲלֵאִין לָהּ וְלִבְעֵלָה וְלִבְנֵהָא בְּתַרְהָא לְכֵן זְכָתָה שְׂרָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים עֲלִיּוֹנִים לָהּ וְלִבְעֵלָה וְלִבְנֵיהָ אַחְרֵיהָ הִדָּא הוּא דְכְתִיב הִבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נוֹקְרֹתֵם, פְּרוּשׁ חֲצֻבְתֵּם וְהַיַּיִנוּ אַבְרָהָם, וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נוֹקְרֹתֵם פְּרוּשׁ אֶל גֶּבֶה הַבּוֹר שְׂיִצְאֲתֵם מִנְקֻרְתּוֹ וְהַיַּיִנוּ שְׂרָה, וְעַל דָּא וְעַל זֶה נֶאֱמַר וַיְהִי חַיִּי שְׂרָה פְּרוּשׁ דְזְכָתָה בְּהוּ בְּכֻלְהוּ שְׂזָכָתָה וְעִשְׂתָּה מִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּכָל יְמֵי חַיֵּיהָ, וְלֹא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ גַּשְׁי וַיְהִי חַיִּי חַוָּה, וְלֹא כְּתוּב בְּכָל הַנָּשִׁים לְשׁוֹן וַיְהִי חַיִּי חַוָּה, וְכֵן בְּכֻלָּא וְכֵן בְּכָל שְׂאָר הַנָּשִׁים לֹא כְּתוּב כְּהֵן וַיְהִי חַיִּי פְּלוֹנִית, הִיא אַתְדַבְּקַת בְּחַיִּין לִפִּי שְׂהִיא נִתְדַבְּקָה בְּחַיִּים עֲלִיּוֹנִים, וְעַל דָּא דִּילָהּ הוּוּ חַיִּין וְעַל כֵּן הַחַיִּים שְׁלָהּ הִיוּ חַיִּים אֲמִתִּיִּים.

(דף קכב ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' י"א)

תָּא חֲזִי אַתְתַּ חַוָּה לְעֵלְמָא אַתְדַבְּקַת בְּהַאי חוּיָא וְאַטִּיל בְּהַ זִוְהַמָּא בַּא וְרָאה כְּשַׁחַוָּה בְּאָה לְעוֹלָם נִתְדַבְּקָה בְּהַנְחֵשׁ וְהַטִּיל בְּהַ זְהַמָּא, רְצוּנוּ לומר הַגְּשִׁימָה וְהַגְּבִיר בְּהַ כַּח הַיִּצָר הַרַע לְהִיּוֹת נִמְשַׁכַּת אַחַר תַּאֲוֹת הַגְּשִׁמִּיּוֹת, וְגַרְמָא מוּתָא לְעֵלְמָא וְלִבְעֵלָה וְעַל יְדֵי זֶה גְרָמָה מוֹת לְכָל בְּאִי עוֹלָם וְלִבְעֵלָה, כִּי הַמִּיתָה עֲקָרָה לְטַהַר אֶת הַגּוֹף מִזְהַמַּת הַנְּחֵשׁ, אַתְתַּ שְׂרָה כְּשַׁבְּאָה שְׂרָה לְעוֹלָם, וְנַחַתַּת יִרְדָּה מֵאַרְץ הַקְּדוּשָׁה לְמִצְרַיִם לְמָקוֹם הַקְּלֹפּוֹת, וְלֹא נִטְמָאָה בְּטְמֵאת עֲרוֹת מִצְרַיִם, וְסֻלְקַת וְעֵלְתָה מִשָּׁם בְּטַהַרָה, וְלֹא אַתְדַבְּקַת בִּיהַ וְלֹא נִתְדַבְּקָה בְּהַקְּלִפָּה כְּמָה דְאַתְ דְאַמַר, וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ פְּרוּשׁ עֵלָה בְּשִׁלְמוֹת עִם כָּל נִיצוּצֵין קְדִישִׁין וְלֹא נִשְׂאָר שָׁם כְּלוּם מִמָּה שְׂשִׁיף לָהֶם, וְלְכֵן זְכָתָה שְׂרָה לְהַקְּבֵר בְּשִׁדָּה הַמְּכַפְּלָה שְׂרוּמוֹ עַל הַמְּלֻכוֹת [הַשְּׂכִינְיָה], אַתָּא נַח לְעֵלְמָא כְּשַׁבְּאָה נַח לְעוֹלָם, מַה כְּתִיב וַיִּשֶׁתּ מִן הַיַּיִן

הַמִּקְטִין עֲצָמוּ בַעוּה"ז הוּא גְדוֹל וְרַם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן

זָכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא, כְּמָה אִיהוּ רַב וְעֲלָאָה בְּהַהוּא עֲלָמָא, וְהָכִי פִתַח רַב מְתִיבְתָא, מֵאֵן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב, מֵאֵן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר, דְּכִתִּיב וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה וְגו', מֵאָה דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן רַב כְּתִיב בֵּיה שְׁנָה, זְעִירוּ דְשָׁנִין חַד אֲזַעִיר לִיה, שְׁבַע דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן זְעִיר, אֲסַגִּי לִיה וְרַבִּי לִיה דְּכִתִּיב שְׁנַיִם, תָּא חֲזִי דְלֹא רַבִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲלֵא לְדְאֲזַעִיר, וְלֹא אֲזַעִיר אֲלֵא לְדְרַבִּי, זָכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא, כְּמָה אִיהוּ רַב בְּעוֹלָמָא לְהַהוּא עֲלָמָא, ע"כ.

מֵאֵן דְּפִסְק יתְפַסֵּק, מֵאֵן דְּקָצַר יתְקַצַר, מֵאֵן דְּקָצַר יתְאָרְף, רְצוֹנוּ לֹאֵר מֵאֵן דְּפִסְק מְלִין דְּאוֹרֵייתָא עַל מְלִין בְּטִלִין, יתְפַסְקוֹן חַיְוֵהי מְהַאי עֲלָמָא, וְדִינֵיהּ קִימָא בְּהַהוּא עֲלָמָא, מֵאֵן דְּקָצַר אָמֵן וְלֹא מְאָרִיךְ גּוּ נִיחָא, יתְקַצַר מַחֲיִין דְּהַאי עֲלָמָא, מֵאֵן דְּאָמַר אֶחָד אֲצַטְרִיף לְחַטָּפָא אֲלֵ"ף, וְלִקְצַר קְרִיאָה דִּילִיה, וְלֹא יַעֲכַב בְּהַאי אוֹת כְּלָל, וּמֵאֵן דִּיעֲבִיד דָּא יתְאָרְכוֹן חַיְוֵהי.

מֵתוֹק מִדְּבַשׁ

מֵאֵמַר זֶה מוֹכָא בְּפִרְשֵׁת שְׁלַח לָךְ דָּף קִסְבַּ עֲמוּד א', שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן וְתִמְלִידֵי שְׁמַעוֹן בְּגֵן עֲדָן הַתְּחַתּוֹן קוֹל אֶחָד שֶׁהִיא אוֹמֵר הַדְּבָרִים דְּלִקְמָן.

מֵאֵן דְּפִסְק יתְפַסֵּק מִי שְׁפִסְק יִהְיֶה נְפִסְק, וּבְאוֹר הַדְּבָרִים הוּא לְהֵלֵן, מֵאֵן דְּקָצַר יתְקַצַר מִי שְׁקָצַר יתְקַצַר, מֵאֵן דְּקָצַר יתְאָרְף מִי שְׁקָצַר יתְאָרְף, וּמְפָרֵשׁ רְצוֹנוּ לֹאֵר מֵאֵן דְּפִסְק מְלִין דְּאוֹרֵייתָא עַל מְלִין בְּטִלִין יתְפַסְקוֹן חַיְוֵהי מְהַאי עֲלָמָא מִי שְׁפּוֹסֵק מִדְּבָרִי תוֹרָה לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטִלִים יִהְיוּ חַיִּי נְפִסְקִים מִזֶּה הָעוֹלָם, וְדִינֵיהּ קִימָא בְּהַהוּא עֲלָמָא וְדִינוּ קִימָא עֲדָן לְדוֹן וְלַעֲנוֹשׁ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, מֵאֵן דְּקָצַר אָמֵן וְלֹא מְאָרִיךְ גּוּ נִיחָא יתְקַצַר מַחֲיִין דְּהַאי עֲלָמָא מִי שְׁמַקְצַר בַּעֲנִית אָמֵן פְּרוּשׁ שְׁאוּמַר אָמֵן חֲטוּפָה וְקִטּוּפָה וְלֹא מְאָרִיךְ בּוּ לְאָמְרוּ בְּנַחַת, יתְקַצַר מַחֲיִי שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, כִּי צָרִיךְ לַעֲנוֹת אָמֵן בְּנַעֲמִיָּה וּבְמַתִּיקוֹת, מֵאֵן דְּאָמַר אֶחָד אֲצַטְרִיף לְחַטָּפָא אֲלֵ"ף וְלִקְצַר קְרִיאָה דִּילִיה וְלֹא יַעֲכַב בְּהַאי אוֹת כְּלָל וּמִי שְׁאוּמַר אֶחָד דְּקִרְיָאָת שְׁמַע צָרִיךְ לְחַטוּף בְּאוֹת א' וְלִקְצַר קְרִיאָה שְׁלָה וְלֹא יַעֲכַב בְּאוֹת זו כְּלָל, כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁמַע כְּאֵלּוּ אוֹמֵר אִי חַד חַס וְשְׁלוֹם, וּלְפִי הַסּוּד, א' דְּאֶחָד מוֹרָה עַל אַחַדוֹת אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְשֵׁם אִין שׁוּם הַשְּׁגָה וְלֹא הַתְּבוּנָנוּת, כִּי לִית מַחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בֵּיה כְּלָל, וְלִכֵּן אֲסוּר לְהַאֲרִיף וְלְהַתְּבוּנָן בֵּיה, וּמֵאֵן דִּיעֲבִיד דָּא יתְאָרְכוֹן חַיְוֵהי וּמִי שֶׁיַּעֲשֶׂה כֵּן יֵאָרִיךְ יָמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. (דף קכב ע"ב בתוספתא, ובביאורינו כרך ג עמ' יא-יג)

הַמִּקְטִין עֲצָמוּ בַעוּה"ז הוּא גְדוֹל וְרַם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן

זָכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא אֲשֵׁרִי לוֹ לְמִי שְׁמַקְטִין עֲצָמוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמָה אִיהוּ רַב וְעֲלָאָה בְּהַהוּא עֲלָמָא שְׁעַל יְדֵי זֶה כְּמָה הוּא גְדוֹל וְרַם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהָכִי פִתַח רַב מְתִיבְתָא וְכָף פִתַח וְאָמַר הָרֵאשׁ יְשִׁיבָה, מֵאֵן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב מִי שְׁמַקְטִין עֲצָמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא גְדוֹל בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, מֵאֵן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר מִי שְׁמַחֲזִיק עֲצָמוּ לְגְדוֹל בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא נֶחֱשֵׁב לְקִטְוֵן בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְנִרְמַז עֲנָן זֶה כְּמָה דְּכִתִּיב וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה וְגו', פְּרוּשׁ מֵאָה דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן רַב מֵאָה שְׁהוּא חֲשׁוּבֹן גְדוֹל כְּתִיב בֵּיה שְׁנָה, זְעִירוּ דְשָׁנִין חַד אֲזַעִיר לִיה לְמַעוֹט שֶׁל שְׁנָה אַחַת הַמַּעֲיֵט אוֹתוֹ, שְׁבַע דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן זְעִיר שְׁבַע שְׁהוּא חֲשׁוּבֹן קִטְוֵן, אֲסַגִּי לִיה וְרַבִּי לִיה דְּכִתִּיב שְׁנַיִם הַגְּדִיל וְהַרְבָּה אוֹתוֹ דְּכִתִּיב שְׁנַיִם לְשׁוֹן רַבִּים, תָּא חֲזִי דְלֹא רַבִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲלֵא לְדְאֲזַעִיר בֵּא וְרֵאָה שְׁלֵא הַגְּדִיל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא לְמִי שְׁהַמַּעֲיֵט עֲצָמוּ, וְלֹא אֲזַעִיר אֲלֵא לְדְרַבִּי וְלֹא הַקְטִין אֲלֵא לְמִי שְׁהַגְּדִיל עֲצָמוּ, זָכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא אֲשֵׁרִי לְמִי שְׁמַקְטִין עֲצָמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמָה אִיהוּ רַב בְּעוֹלָמָא לְהַהוּא עֲלָמָא וְעַל יְדֵי זֶה כְּמָה הוּא גְדוֹל בְּמַעֲלָה לְעוֹלָם הַבָּא, עַד פְּאָן. (מְפִרְשִׁים)

הַנְּשִׂמָה קֹדֶם בְּנִיסְתָּהּ לְגַן עֵדֶן מִלְמַדְתָּ זְכוּת עַל הַגּוֹף

רבי יוסי בן רבי יהודה, אָזִיל לְמִיחְמֵי לְרַבֵּי חֵיִיא, אָמַר לִיה לִימָא מַר אִי שְׁמַע הַאי פְּרָשְׁתָּא הֵיךְ אָמְרוּ מֵאֲרֵי מִתְנִיתָא, דְּפִרְשׁוּהָ בְּעִנְיִנָא דְנִשְׁמָתָא, אָמַר זַפְאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקָא בְּעִלְמָא דְאֵתִי, דְּכֶךְ הִיא אֹרִייתָא בְּלִבְהוֹן כְּמַבּוּעָא רַבָּא דְמֵיא, דְאָף עַל גַּב דְּמִסְתִּימִין לִיה, מִסְגִּיאוֹת מֵיִיא פְּתַחֵי מַבּוּעִין דְנִבְעִין לְכָל עֵיבַר. תָּא שְׁמַע רַבֵּי יוֹסִי רַחֲמֵי אֵת, אָנָּא אִימָא לְךָ בְּהַאי פְּרָשְׁתָּא, לְעוֹלָם אֵין גּוֹף הָאָדָם נִכְנָס בְּחֻשְׁבוֹן הַצַּדִּיקִים עַל יַד דּוּמָה, עַד שְׁתִּרְאָה הַנְּשִׂמָה פְּנִקְס סִימְנָה, שְׁנוֹתְנִין לָהּ הַפְּרוּבִים בְּגַן עֵדֶן. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, אָנָּא שְׁמַעְנָא דְהָא נִשְׁמָתָא בְּתַר דְעֵיילַת תַּמָּן, הִיא אֲזֵלַת לְסֻלְקָא לְאַתְרָהּ לְעֵילָא, וְלֹא לְמִיחַת לְתַתָּא, אָבַל קוֹדֶם שְׁתַּעֲלָה וְתַפְנִס, נַעֲשִׂית אֶפְטֵרוֹפּוּס הַגּוֹף עַל יַד דּוּמָה, וּמִרְאָה לוֹ שְׂרָאוּי הוּא לְקַבֵּל שְׂכָר אַרְבַּע מְאוֹת עוֹלָמוֹת, אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, הָא רַבֵּי אֶלְעָזָר אָמַר, דְּהָא דּוּמָה יַדַּע קוֹדֶם, מְשׁוּם דְּמַכְרִזֵי עֲלָהּ בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן, אָבַל אָנָּא כְּךָ שְׁמַעְנָא, דִּי בְּעַדְנָא דִּיהִבִּין לָהּ פְּנִקְסָא, חֲזַר עַל גּוֹפָא לְאַעִּיל לִיה בְּפִתְקָא דְצַדִּיקָא עַל יְדוּי דְדוּמָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, אֵף אִם אֶתָּה לוֹ שְׁמַעְנִי נְתַתִּי כֶסֶף הַשְּׂדֵה קַח מִמֶּנִּי, מַהוּ כֶסֶף הַשְּׂדֵה, דָּא הוּא כְּסוּפָא דְאַרְבַּע מְאוֹת עֲלָמִין דִּיהִבִּין לִיה לְאַחְסָנָא.

מְתוֹק מְדַבֵּשׁ

הַעֲלִיזוּ, וְלֹא לְמִיחַת לְתַתָּא וְאֵין רַצוּנָה כְּכַר לְרַדַּת לְמַשָּׁה, אָבַל קוֹדֶם שְׁתַּעֲלָה וְתַפְנִס בְּגַן עֵדֶן, נַעֲשִׂית אֶפְטֵרוֹפּוּס הַגּוֹף עַל יַד דּוּמָה לְלַמַּד זְכוּת עַל הַגּוֹף, וּמִרְאָה לוֹ לְדוּמָה שְׂרָאוּי הוּא הַגּוֹף לְקַבֵּל שְׂכָר אַרְבַּע מְאוֹת עוֹלָמוֹת שְׁהֵם עֲלָמִין דְּכְסוּפִין כְּדִלְקָמָן, וּפְרוּשׁ עוֹלָמוֹת, אֹרוֹת נַעֲלָמִים שְׁהַגּוֹף יְהִנֵּה מֵהֶם לְעוֹלָם הַבָּא, אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, הָא רַבֵּי אֶלְעָזָר אָמַר, דְּהָא דּוּמָה יַדַּע שְׁהַגּוֹף רָאוּי לְקַבֵּל אַרְבַּע מְאוֹת עֲלָמִין דְּכְסוּפִין, קוֹדֶם שְׁהַנְּשִׂמָה מִרְאָה לוֹ סִימָן, מְשׁוּם דְּמַכְרִזֵי עֲלָהּ בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן מְשׁוּם שְׁמַכְרִיזִים עַל הַנְּשִׂמָה בְּגַן עֵדֶן, אָבַל אָנָּא כְּךָ שְׁמַעְנָא אָבַל אֵינִי כְּךָ שְׁמַעְתִּי, דִּי בְּעַדְנָא דִּיהִבִּין לָהּ פְּנִקְסָא חֲזַר עַל גּוֹפָא לְאַעִּיל לִיה בְּפִתְקָא דְצַדִּיקָא עַל יְדוּי דְדוּמָה כִּי בְּשַׁעַה שְׁנוֹתְנִים לְהַנְּשִׂמָה פְּנִקְסָא הִיא חוֹזֶרֶת וּמִשְׁתַּדְּלַת עֲבוּר הַגּוֹף שְׂיִכְנִיסוּ אוֹתוֹ עַל יְדֵי דּוּמָה בְּכַתֵּב שֶׁל הַצַּדִּיקִים שְׂכָר כְּתוּבִים אוֹתָם שְׂיִקוּמוּ בְּתַחֲתֵת הַמַּתִּים, וְעַתָּה חוֹזֵר לְבָאֵר רַבֵּי יוֹסִי וְאָמַר הָדָא הוּא דְכְתִיב אֵף אִם אֶתָּה לוֹ שְׁמַעְנִי, נְתַתִּי כֶסֶף הַשְּׂדֵה קַח מִמֶּנִּי וְשׂוֹאֵל מַהוּ כֶסֶף הַשְּׂדֵה וּמְפָרֵשׁ דָּא הוּא כְּסוּפָא דְאַרְבַּע מְאוֹת עֲלָמִין דִּיהִבִּין לִיה לְאַחְסָנָא וְהוּוּ אַרְבַּע מְאוֹת עוֹלָמוֹת חֻשׁוּקִים וְחַמּוּדִים שְׁנוֹתְנִים לְהַגּוֹף לְרֶשֶׁת לְהַנּוֹת מֵהֶם לְעוֹלָם הַבָּא, וּרְצוּנוֹ לומר שְׂאֲבָרְהֶם הַרוּמוֹ עַל הַנְּשִׂמָה מִשְׁתַּדֵּל בְּעִנְיָן אַרְבַּע מְאוֹת שְׁקָל כֶּסֶף שְׁהֵם הַאֲרַבַּע מְאוֹת עֲלָמִין דְּכְסוּפִין לְצַרְף שְׂדֵה הַרוּמוֹ עַל הַגּוֹף.

(דף קכג ע"ב בתוספתא, ובביאורינו כרך ג עמ' טו-יז)

הַנְּשִׂמָה קֹדֶם בְּנִיסְתָּהּ לְגַן עֵדֶן מִלְמַדְתָּ זְכוּת עַל הַגּוֹף

רבי יוסי בן רבי יהודה, אָזִיל לְמִיחְמֵי לְרַבֵּי חֵיִיא אָמַר רַבֵּי יוֹסִי הֵלֵךְ לְרֵאוֹת וּלְבַקֵּר אֶת רַבֵּי חֵיִיא, אָמַר לִיה לִימָא מַר אָמַר לוֹ רַבֵּי יוֹסִי לְרַבֵּי חֵיִיא יֵאמַר לִי מוֹרִי, אִי שְׁמַע הַאי פְּרָשְׁתָּא הֵיךְ אָמְרוּ מֵאֲרֵי מִתְנִיתָא אִם שְׁמַע בְּאוּר פְּרָשָׁה זֹו שֶׁל עִנְיָנִי אֲבָרְהֶם וְשִׁרָה אֵיךְ פְּרָשׁוּ בַּהּ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה, דְּפִרְשׁוּהָ בְּעִנְיִנָא דְנִשְׁמָתָא שְׁפִרְשׁוּהָ בְּעִנְיִנֵי הַנְּשִׂמָה, אָמַר זַפְאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקָא בְּעִלְמָא דְאֵתִי אָמַר רַבֵּי חֵיִיא לְרַבֵּי יוֹסִי אֲשֶׁרִי חִלְקִיהֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַבָּא, דְּכֶךְ הִיא אֹרִייתָא בְּלִבְהוֹן כְּמַבּוּעָא רַבָּא דְמֵיא שְׂכָרָהּ הִיא הַתּוֹרָה בְּלִבָּם כְּמַעֲזִין גְּדוּל שֶׁל מַיִם, דְאָף עַל גַּב דְּמִסְתִּימִין לִיה שְׂאֵף עַל פִּי שְׁסוֹתְמִים אוֹתוֹ, מִסְגִּיאוֹת מֵיִיא פְּתַחֵי מַבּוּעִין דְנִבְעִין לְכָל עֵיבַר אָבַל מַרְבּוּי הַמַּיִם נִפְתַּחִים שׁוֹב הַמַּעֲיָנוֹת וְנוֹבְעִים לְכָל צַד. תָּא שְׁמַע רַבֵּי יוֹסִי רַחֲמֵי אֵתִי אִימָא לְךָ בְּהַאי פְּרָשְׁתָּא אֵינִי אֹמֵר לְךָ דְבַר בְּפִרְשָׁה זֹו, וְהוּא כִּי לְעוֹלָם אֵין גּוֹף הָאָדָם אַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ מִן הָעוֹלָם נִכְנָס בְּחֻשְׁבוֹן הַצַּדִּיקִים עַל יַד דּוּמָה, עַד שְׁתִּרְאָה לוֹ הַנְּשִׂמָה פְּנִקְס סִימְנָה, שְׁנוֹתְנִין לָהּ הַפְּרוּבִים בְּגַן עֵדֶן. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, אָנָּא שְׁמַעְנָא, דְּהָא נִשְׁמָתָא בְּתַר דְעֵיילַת תַּמָּן אֵינִי שְׁמַעְתִּי כִּי הַנְּשִׂמָה אַחַר שְׁנוֹנְסָה כְּכַר בְּגַן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, הִיא אֲזֵלַת לְסֻלְקָא לְאַתְרָהּ לְעֵילָא הִיא הוֹלֶכֶת לְעֵלּוֹת לְמַקּוּמָה לְמַעֲלָה לְגַן עֵדֶן

רְמוז אַרְבַּע מֵאוֹת הָעוֹלָמוֹת הַנְּחֻמָּדִים שֶׁבִּגְנֵן עֵדֶן

רב יוסף פד הנה שמע פרשתא דא ממאריהון דמתבתא, הנה אמר, מאן דאיהו עפרא מאי קא זכי להאי, מאן יזפה ומאן יקום, הדא הוא דכתיב (תהלים כד ג) מי יעלה בהר יהו"ה וגו', אמר רבי אבא, תא חזי מאי דכתיב וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף, דא הוא כסופא רבתא דאינון עלמין וכסופין, ארבע מאות שקל כסף, ארבע מאות עולמות והנאות וכסופין, עובר לסוחר, רב נחמן אמר שיעבור כל שערי שמים וירושלים של מעלה ואין מוחה בידה, תא חזי מה כתיב, ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו, ונמנה עם שאר הצדיקים בחבורתם, מפתקא דממנא על ידי דדומה, אמר רבי יצחק הכי גמירנא, כל אינון דכתיבין בידוי דדומה וממנא על ידי, יקומון לזמנא דזמין לאחיא דיירי עפרא, ווי להון לרשיעיא דלא כתיבין על ידי בפתקא, שיאבדו בגיהנם לעלמין, ועל דא נאמר (דניאל יב א) ובעת ההיא ימלט עמך כל הנמצא פתוב בספר.

עֲנִין תַּחֲתֵית הַמֵּתִים וְחֵדוּשׁ הָעוֹלָם

רבי יוסי אמר, בזמנא דייעביד קדשא בריך הוא נוקמין בעלמא בגינייהו דישראל, כדין

מְתוֹק מִדְּבַשׁ

חייא שהנשמה דואגת שהגוף יהיה ונמנה עם שאר הצדיקים בחבורתם, מפתקא דממנא על ידי דדומה ונמנה בהכתב הממנה על ידי דומה להיות נמנה בין שאר הצדיקים, אמר רבי יצחק, הכי גמירנא כל אינון דכתיבין בידוי דדומה וממנא על ידי כף למדנו שכל אותם הפתובים בידו של דומה וממנים על ידו, יקומון לזמנא דזמין לאחיא דיירי עפרא יקומו לזמן שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות את שוכני העפר, ווי להון לרשיעיא דלא כתיבין על ידי בפתקא אוי להם לרשעים שאינם פתובים על ידו בכתב שלו, שיאבדו בגיהנם לעלמין, ועל דא נאמר ובעת ההיא ימלט עמך כל הנמצא פתוב בספר.

(דף קכג ע"ב בתוספתא, ובביאורינו כרך ג עמ' יז-יח)

עֲנִין תַּחֲתֵית הַמֵּתִים וְחֵדוּשׁ הָעוֹלָם

רבי יוסי אמר מה שכתוב הושיעה לו מינו, שפרושו שתהיה ישועה להמלכות ואז תשיר שיר חדש, זה יהיה בזמנא דייעביד קדשא בריך הוא נוקמין בעלמא בגינייהו דישראל בזמן שהקדוש ברוך הוא יעשה נקמות בעולם בשביל ישראל והיינו פביאת המשיח, כדין יתאמר

רְמוז אַרְבַּע מֵאוֹת הָעוֹלָמוֹת הַנְּחֻמָּדִים שֶׁבִּגְנֵן עֵדֶן

רב יוסף פד הנה שמע פרשתא דא ממאריהון דמתבתא רב יוסף כששמע פרוש פרוש זה מבצלי הנישיבה, והיינו פרוש הנזכר לעיל, הנה אמר מאן דאיהו עפרא מאי קא זכי להאי היה אמר מי שהוא עפר איך יזפה לזה התענוג של ארבע מאות עלמין דכסופין, מאן יזפה ומאן יקום מי יזפה ומי יקום להנות באותם העולמות, הדא הוא דכתיב מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, דהיינו בעולמות הכסופים, רצונו לומר שצריכים לזכיות כדי לזכות לכף. אמר רבי אבא, תא חזי מאי דכתיב, וישמע אברהם אל עפרון, וישקל אברהם לעפרון את הכסף פרוש דא הוא כסופא רבתא דאינון עלמין וכסופין זה הוא חמדה הגדולה ותענוג הגדול של אותם העולמות הנחמדים, ארבע מאות שקל כסף פרוש ארבע מאות עולמות והנאות וכסופין. ומה שכתוב עובר לסוחר פרושו רב נחמן אמר, שיעבור זה הצדיק כל שערי שמים וירושלים של מעלה ואין מוחה בידיה (כ"ג), תא חזי מה כתיב, ואחרי כן קבר אברהם שהיא הנשמה את שרה אשתו פרוש את הגוף הנקרא שרה, והיינו פדברי רבי

יתאמר שירתא, דהא לבתר יתערון מעפרא מתי עלמא, ויתחדש עלמא בקיום שלים, דלא ליהוי פקדמיתא דשליט מותא בעלמא, בגין דחויא (נ"א פרת ומיתה בעלמא, ויתעבר חויא בעלמא, דגרים) גרים מותא בעלמא לכלא, ואסתאב עלמא ואתחשיך אנפוי.

לא היתה בשרה בכל הנשים שבעולם

ותמת שרה בקרית ארבע, רבי אבא אמר, כגוונא דא לא הוה בכל נשי עלמא, דהא אתמר חושבן יומהא ושנהא, וקיומהא בעלמא, ויהוא אתר דאתקברת ביה, אלא לאחזאה דלא הוה בשרה בכל נשי עלמא, ואי תימא הא מרים, דכתיב (במדבר כ א) ותמת שם מרים ותקבר שם, בגין לאחזאה סרחנא דישראל קא אתא, דהא מייא לא אזלי להו בישראל אלא בזכותא דמרים, אבל לא אתמר במיתתה כמה דאתמר בשרה.

מתוק מדבש

הוה בכל נשי עלמא פעין מה שפחוב בשרה לא נכתב בכל הנשים שבעולם, דהא אתמר חושבן יומהא ושנהא פי נאמר חשבון ימיה ושנותיה בכלל ובפרט, וקיומהא בעלמא וקיומה בעולם, פרוש עניניה שארעו לה בחייה, ויהוא אתר דאתקברת ביה וגם המקום שנקברה בו, אלא לאחזאה דלא הוה בשרה בכל נשי עלמא אלא כל זה בא להראות שלא היתה בשרה בכל הנשים שבעולם, ואי תימא הא מרים ואם תאמר הרי גם במרים נזכרו מיתתה ומקום קבורתה דכתיב וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם הרי בזה היתה שוה לשרה, ואמר פי אינו כן, אלא מה שנזכר במרים מיתתה ומקום קבורתה, בגין לאחזאה סרחנא דישראל קא אתא הוא בא להראות עונותיהם של ישראל, שמיד במיתתה פסקה הבאר שנאמר ותמת שם מרים וגו' ולא היה מים לעדה, ובא להראות דהא מייא לא אזלי להו בישראל אלא בזכותא דמרים שהבאר לא הלכה עם ישראל אלא בזכות מרים ולא בזכות כלל ישראל, אבל לא אתמר במיתתה כמה דאתמר בשרה אבל לא נאמר במיתתה כמו שנאמר בשרה ימי שני חיייה.

(דף קכד ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' כד)

שירתא דא (ה"ג סו"ל) אז נאמר שיר זה על ידי המלכות [השכינה], דהא לבתר יתערון מעפרא מתי עלמא לפי שאחר ביאת המשיח קרוב הזמן של תחית המתים שאז יתעוררו מתי העולם לקום מהעפר, ויתחדש עלמא בקיומא שלים (ה"ג סו"ל) ויתחדש העולם בקיום שלם כי בני אדם יחיו לעולם, דלא ליהוי פקדמיתא דשליט מותא בעלמא שלא יהיה עוד ככראשונה שאז שלט המות בעולם, (ה"ג סו"ל) בגין חויא דגרים מותא בעלמא לכלא על ידי הנחש שגרם מיתה בעולם לכל הברואים, ואסתאב עלמא ואתחשיך אנפוי ונטמא העולם על ידו ונחשכו פניו, אבל אחר תחית המתים יחיו בני אדם לעולם, לכן ראוי כבר למלכות [להשכינה] לשיר שיר חדש בעת ביאת המשיח על העולם המתחדש בקרוב כשיחיו המתים. (דף קכד ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' כא)

לא היתה בשרה בכל הנשים שבעולם

ותמת שרה בקרית ארבע, רבי אבא אמר בא לספור בשבחה של שרה אמנו, ואמר כגוונא דא לא

לקבלת העלון מודי שבוע יש לשלוח אימיל בכתובת: 3022233@gmail.com

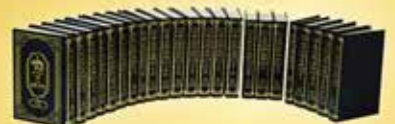
הזוהר הקדוש ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
"ובלכתך בדרך"
מהדורת ר' יוסף צבי
בערנער
(cm 16.5/11.5)

פורמט רגיל (cm 24/17)

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
(cm 17/12)